Maavoimat **LAUSUNTO**
Esikuntapäällikkö, kenraalimajuri Kim Mattsson
Ulkoasiainvaliokunta 13.10.2021

Valtioneuvoston puolustusselonteko (VNPS21): Puolustusyhteistyön painopistealueet

Monenvälinen puolustusyhteistyö: **EU** - yhteistyön päätavoitteena on kansallisen puolustuskyvyn tukeminen, painopisteenä Suomen kokonaisturvallisuutta tukeva yhteistyö. Tavoite linkittyy erityisesti EU:n turvallisuus- ja puolustuspolitiikan tavoitteeseen: unionin ja sen kansalaisten suojeleminen. Tähän sisältyy oleellisesti avun antamisen ja vastaanottamisen varmistaminen. Sotilaallisen puolustusyhteistyön puitteissa tapahtuvan suorituskykyjen kehittämisen tulee liittyä saumattomasti Maapuolustuksen kehittämisohjelman mukaisiin tavoitteisiin, hankkeisiin sekä projekteihin. Materiaaliyhteistyössä hyödynnetään mm. EU/EDA-, NORDEFCO- ja EI2-foorumeja, joiden puitteissa toteutettavien kumppanuuksien kautta Suomi voi saada kokoaan suuremman painoarvon.

Maavoimat osallistuu Suomen ja **Naton** välisen yhteistyöprosessin kehittämiseen Naton julkaiseman Individually Tailored Partnership Program (ITPP) mukaisesti. ITPP-prosessin myötä Suomen ja Naton välisen yhteistyön tavoitteet päivitetään alustavan linjauksen mukaisesti jatkossa Natossa neljän vuoden välein. Prosessin ensimmäinen kierros on suunniteltu toteutettavaksi vuoden 2021 loppuun mennessä. Seuraavan suunnittelu- ja arviointiprosessikierroksen (Planning & Review Process PARP) aikana kumppanuustavoitteiden kehittämisessä huomioidaan kehittämisohjelmissa määritetyt tavoiteltavat suorituskyvyt mm. ilmaohjuspuolustus, lennokkisuorituskyvyt (ml. C-UAS), liikkuvuus (OP+TAKT), taistelijan suorituskyky sekä suojan kokonaisuus. Prosessin yhteydessä päivitetään Suomen Natolle ilmoittama joukkokontribuutio Puolustusvoimien tarpeiden mukaiseksi. Maavoimat tehostaa kumppanuusohjelman mahdollisuuksien hyödyntämistä tarkemmalla suunnittelulla ja toimeenpanon seurannalla. Maavoimat osallistuu Pääesikunnan ohjauksen mukaisesti Itämeren alueen tiekarttayhteistyöhön (Baltic Sea Roadmap, BSR). Tavoitteena on kehittää yhteistoimintakykyä Naton ja Ruotsin kanssa.

Kahdenvälinen puolustusyhteistyö: Maavoimille puolustusyhteistyön tärkeimmät kumppanit ovat Ruotsi, Norja ja Yhdysvallat. Lisäksi yhteistyötä Iso-Britannian, Saksan ja Ranskan kanssa jatketaan. Keskeisimpinä tavoitteina avainkumppaneiden osalta on operatiivinen ja tekninen yhteistoimintakyky sekä kyky antaa ja ottaa vastaan sotilaallista apua. Kahdenvälisessä puolustusyhteistyössä on materiaaliyhteistyöllä merkittävä osuus. Muita keskeisiä kahdenvälisen puolustusyhteistyön muotoja (kumppanista riippuen) ovat tutkimus- ja kehittämistoiminta, kurssi- ja koulutustoiminta, harjoitustoiminta sekä tiedonvaihto erilaisten käyttö- ja toimintaperiaatteiden ja -kokemusten osalta. Maavoimien osalta Suomen ja Ruotsin puolustusyhteistyö jatkuu priorisoituna, toimeenpanossa noudatetaan Suomen ja Ruotsin yhteistä toimeenpanosuunnitelmaa (FISE Implementation Plan). Kolmenvälinen puolustusyhteistyö täydentää Suomen ja Ruotsin sekä Suomen ja Norjan kahdenvälistä puolustusyhteistyötä. FINO - ja FISENO -yhteistyötä laajennetaan suunnittelukauden aikana erikseen laadittavan suunnitelman mukaan. Tavoitteena on vakioida luodut yhteistyön muodot ja kehittää pidemmän aikavälin suunnitelma yhteistoiminnalle.

Kriisinhallinta: Maavoimat ylläpitää käynnissä olevat kriisinhallintaoperaatiot ja on valmiina toimeenpanemaan poliittisten päätösten mukaiset muutokset kriisinhallinnassa. Vuoden 2022 aikana valmistaudutaan vahventamaan kriisinhallintaoperaatioita Afrikassa. Laajeneva operatiivinen toiminta EUTM MALI:ssa ja EUTM Mosambikissa edellyttää merkittävää panosta Maavoimilta niin johtamiseen kuin operaatioiden ylläpitoon. Vaativien kriisinhallintaoperaatioiden operatiiviset kokemukset hyödynnetään henkilökunnan, varusmiesten ja reserviläisten koulutuksessa.

Operaatioista saatava hyöty korostuu, jos operaatioihin voidaan osallistua toimivilla joukkokokonaisuuksilla. Maavoimat on esittänyt, että kriisinhallintaan luotaisiin painopisteet, joilla on selkeät kansalliset tavoitteet ja joista on saatavissa sekä poliittista että sotilaallista hyötyä. Voimien hajauttamista pieniin operaatioihin tulisi kustannustehokkuuden ja vaikuttavuuden takia välttää.

Kansainvälinen harjoitustoiminta: Kansainvälisen harjoitustoiminnan toiminta-ajatuksena on kriisinhallinnan sekä puolustusyhteistyön ja operatiivisten vaatimusten mukainen kansallisten suorituskykyjen ja yhteistoimintakyvyn nousujohteinen kehittäminen yhdessä tärkeimpien kumppaneiden kanssa. Esimerkkejä ensivuoden kansainvälisestä harjoitustoiminnasta ovat:

Pohjoismaat: painopisteenä ovat **FISE**-puolustusyhteistyön harjoitukset, määritettyjen joukkojen ja esikuntien yhteisoperointikyvyn sekä isäntämaatuen kehittämiseksi. Ensi vuonna maavoimat osallistuu Norjassa toimeenpantavaan COLD RESPONSE -harjoitukseen Ruotsin kanssa perustettavalla taisteluosastolla. Maavoimien järjestämään Tykistön LIGHTNING STRIKE -harjoitukseen ulkomaisia joukkoja asettaa alustavasti vain Ruotsi. Erikoisjoukkojen NORTHERN GRIFFIN -harjoitukseen osallistuu alustavasti Ruotsin lisäksi Norja. Pienempien harjoitusten osalta vuonna 2022 suojelun erikoisosasto (SEO) osallistuu CBRNE-harjoitukseen BRAVE BEDUIN Tanskassa. SEO ja raivaamisen erikoisosasto (REO) osallistuvat CBRN-harjoitukseen RECCEX Ruotsissa. Harjoituksien tarkoituksena on kehittää suojelun ja raivaamisen suorituskykyjä.

Yhdysvallat ja Iso-Britannia: vuoden 2022 tärkeimpiä harjoituksia ovat: ARROW (FIN), LIGHTNING STRIKE (FIN) ja HEDGEHOG (EST/USAREUR). Viron johtamaan ja Yhdysvaltojen tukemaan HEDGEHOG (SIIL) harjoitukseen osallistuu JK+PIONJ/PORPR (SKVJ-reserviläiset). Harjoituksessa suomalaiset joukot toimivat virolaisen prikaatin johdossa. Muita harjoituksia ovat: ilmapuolustusharjoitus SABER STRIKE (USAREUR), tykistöharjoitus DYNAMIC FRONT (USAREUR), erikoisjoukkojen harjoitukset TROJAN FOOTPRINT NORTH (USAREUR) ja NORTHERN GRIFFIN (FIN) sekä ilmatulenjohtajien harjoitukset AH64 GUNNERY WEEK (USAREUR) ja ADRIATIC STRIKE (Slovenia). Lisäksi osallistutaan Virginia National Guard (VANG)- komentopaikkaharjoitukseen sekä BOLD QUEST 22.1 -testitapahtumaan Yhdysvalloissa.

EU: Raivaamisen erikoisosasto (REO) osallistuu erikoisraivaamisen harjoitukseen EUROPEAN GUARDIAN Itävallassa. Harjoituksessa kehitetään IEDD-suorituskykyä viranomaisyhteistyön sekä sotilaallisen kriisinhallinnan tarpeisiin.

Nato-johtoinen tietokoneavusteinen esikuntaharjoitus: LOYAL LEDA (LOLE) järjestetään hajautetusti, johon osallistutaan esikuntaupseereilla.

Maavoimien osalta harjoitustoiminnan painopiste on selonteon mukaisesti vaativissa joukkojen ja esikuntien harjoituksissa Suomen lähialueella.